

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul al Institutului European din România” (www.ier.ro). Permiseunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court’s database HUDOC.

Edwards și Lewis împotriva Regatului Unit (MC) - 39647/98 și 40461/98

Hotărârea din 27.10.2004 (MC)

Art. 6

Art. 6 § 1

Proces echitabil

Nedivulgarea de către procuror, în numele interesului public, a unor elemente care se puteau dovedi relevante pentru apărare în cazul unei „provocări”: *încălcare*

În fapt – Primul reclamant a fost condamnat pentru încălcarea legislației privind stupefiantele, după ce a fost arestat în compania un agent de poliție sub acoperire. Având în vedere că a fost singura persoană inculpată, acesta suspectează că ceilalți participanți la infracțiune că erau agenți de poliție infiltrați sau informatori care au acționat conform instrucțiunilor poliției. Înainte de începerea procesului, acuzarea a informat apărarea că o cerere de autorizare a nedivulgării anumitor probe fusese formulată în cadrul unei proceduri necontradictorii. Fără să audieze apărarea, judecătorul care a examinat probele în cauză a concluzionat că acestea nu ar fi de niciun ajutor pentru apărare și că existau motive reale de interes public care justificau nedivulgarea acestora. Instanța de fond a confirmat această decizie, după ce a ascultat observațiile prezentate de avocatul apărării. Ulterior, aceasta a fost sesizată cu o cerere vizând excluderea mărturiei agentului de poliție sub acoperire menționat, pe motiv că reclamantul săvârșise infracțiunea de care era acuzat ca urmare a unei provocări. Cererea a fost respinsă. Reclamantul a formulat recurs împotriva hotărârii de condamnare, dar a fost respins de curtea de apel, care a examinat elementele nedivulgate.

Al doilea reclamant, care a fost condamnat pentru furnizarea la comandă a unor bancnote false, s-a apărat, de asemenea, în cadrul procesului său, afirmând că fusese atras într-o capcană de agenți de poliție sub acoperire sau de informatori ai poliției. După ce a ascultat, în cadrul unei proceduri necontradictorii, o cerere a acuzării pentru obținerea unei autorizații, în numele interesului public, de a nu divulga anumite probe relevante, judecătorul a considerat că nu se impunea divulgarea elementelor în litigiu. De asemenea, a respins o cerere a apărării de excludere a mărturiilor făcute de agenții de poliție infiltrați. În consecință, reclamantul a ales să pledeze vinovat.

În drept – Art. 6 § 1: Guvernul, care solicitase trimiterea cauzei în fața Marii Camere, a precizat că nu dorea să continue procedura și a declarat că s-ar mulțumi cu o simplă confirmare din partea Marii Camere a hotărârii pronunțate de Cameră. Neidentificând niciun motiv pentru a se abate de la constatările Camerei, Marea Cameră a concluzionat că art. 6 § 1 a fost încălcat pentru motivele enunțate de Cameră.

[Rezumatul hotărârii Camerei – Cerințele unui proces echitabil exclud utilizarea de probe obținute în urma unei provocări. Deși în dreptul englez provocarea nu constituie un mijloc de

apărare de fond, acesta obligă instanța fie să pronunțe încetarea procesului penal pentru abuz de procedură, fie să elimine probele obținute astfel. Având în vedere că îi este imposibil să stabilească dacă, în cazul reclamațiilor, a existat o provocare contrară art. 6, deoarece nu au fost divulgate informațiile relevante, este esențial pentru Curte să examineze procedura în cadrul căreia s-a pronunțat o hotărâre cu privire la acuzația de provocare, în fiecare din cele două cauze, pentru a verifica dacă dreptul la apărare a fost protejat în mod corespunzător. În afară de respectarea principiilor contradictorialității și egalității armelor, art. 6 impune ca Ministerul Public să informeze apărarea cu privire la toate elementele de probă relevante. Dreptul la divulgarea probelor relevante nu este absolut și sunt legitime doar măsurile care restrâng dreptul la apărare care sunt absolut necesare. În plus, orice dificultăți cauzate apărării trebuie să fie contrabalansate suficient de procedura urmată. Aceasta trebuie să îndeplinească pe cât posibil cerințele privind asigurarea caracterului contradictoriu și a egalității armelor și să fie însoțită de garanții adecvate. În cauza *Jasper* (hotărârea din 16 februarie 2000), Curtea a hotărât că faptul că instanța de fond, care cunoștea pe deplin problemele ridicate de proces și a fost cea care a pus în balanță interesul general și dreptul la apărare, era suficient pentru a se putea concluziona că art. 6 § 1 a fost respectat. Totuși, Curtea a apreciat că este relevant pentru cauza respectivă faptul că Ministerul Public nu s-a prevalat în niciun fel de elementele nedivulgate și că, în plus, acestea nu au fost aduse niciodată la cunoștința juriului. În speță, dimpotrivă, elementele nedivulgate se raportau sau ar fi putut să fie legate de o chestiune de fapt soluționată de instanța de fond. Cererile de excludere a anumitor probe obținute în urma provocării aveau o importanță decisivă, deoarece admiterea acestora ar fi determinat încetarea procesului penal și este posibil ca elementele nedivulgate să fi privit fapte legate de aceste cereri. Având în vedere nedivulgarea lor, apărarea nu a avut posibilitatea de a dezvolta pe deplin teza privind provocarea. În plus, în fiecare din cele două cauze, instanța care a respins această teză privind provocarea examinase deja elementele prezentate de acuzare, care ar fi putut fi pertinente pentru problema ridicată. În aceste condiții, procedura urmată în fiecare cauză nu a îndeplinit cerințele privind asigurarea caracterului contradictoriu și a egalității armelor și nu a fost însoțită de garanții capabile să protejeze interesele acuzaților.]

Concluzie: încălcare (unanimitate).